

Naročnina \$2.00 na leto. Izhaja dva krat na teden.

NEODVIŠEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI.

ST. 81 NO. 81.

CLEVELAND, O. TOREK, 8. OKTOBRA 1912.

LETNIK V.

Mestne novice.

Širi se mnenje o večjem skupnem in bolj složnem delovanju v največji slovenski ameriški naselbini.

SLOGA POVSOD.

V zadnjem času smo slišali precej javnega mnenja, ki se je začelo širiti v smeri, da postane Cleveland kot največja slovenska ameriška naselbina bolj združena, kar se tiče družtev in sploh medsebojnega občevanja. Enake ideje so se ponavljale že večkrat, a ni bilo nikdar dobrih boriteljev, ki bi šli stvari na dno in jo uredili. Skoda je res dobrih narodnih močij v Clevelandu, ki se cepijo, škoda desetisočakov, ki romajo vsako leto v druge kraje, ko bi lahko ves ta denar ostal v naselbini in prinesel obilen šad slovenski naselbini. Započeti se pa ne sme nobene stvari, dokler ni misel zrela in čas primeren, da se res lahko uredi, kar se ideje. Kovač kuje železo, kadar je vroče, a oni clevelandski voditelji, ki se čutijo poklicane, da kaj naredijo za združnost naroda, naj primejo pravo priliko, in kadar začujejo ljudsko mnenje, da je za združeno v vseh družnih ozirih, ki se tičejo skupnih koristih clevelandске naselbine, tedaj naj nastopijo in delujejo. Mi bodemo seveda vedno prvi, ki bodemo podpirali kakoršnekoli stremiljenje k skupnosti v največji slovenski ameriški naselbini.

Gledališka ocena predstave "Krivoprislužnik", ki jo je priredilo društvo Lunder-Adamič v nedeljo, pride na dan v prihodnji številki.

Prihodnjo soboto in nedeljo imamo štiri veselice. V soboto, 12. oktobra priredi žensko podporo društvo "Planinski Raj", št. 185 S.N.P.J. v Collinwoodu vinsko trgatve, za kar se vrle članice društva prav dobro pripravljajo. Grozdja bo obilo, trgatve izvrstna, le krasti se ne bo smelo. Natančnejši program je razviden iz lepakov.

Društvo "Svobodomiselné Slovenke", št. 2. S. D. Z. ima v nedeljo, 13. okt. v Knasovi dvorani svojo letno veselico z zanimivim sporedom. Posebnost pri tej veselici bo velik kozel importiran iz Wyominga. Srečen bo, kdor ga dobi. Srečolov z nad 200 krasnimi družbami, ki saljiva pošta in drugo bo mnogo pripomoglo k zabavi.

Pevsko in podporno društvo "Edinost" priredi prav lep zabavni večer v nedeljo v Kogojevi dvorani. Nastopil bo tudi pevski zbor, ki se v ta namen prav pridno vadi. Prijatelji lepšega petja so povabljeni.

Hrvatsko društvo "Prosvjeta" uprizoni v nedeljo, 13. oktobra v Grdinovi dvorani krasno hrvatsko igro "Sokica". Ta igra je velike vsebine in ima številno igralcev. Že lansko leto se je enkrat uprizonila, toda na občno zahtevanje jo morajo leto ponoviti. Slovenci, ki bi se radi seznanili nekoliko tudi s hrvatsko dramatikom, so prav uljudno povabljeni na to izvanredno predstavo.

Pratike imamo v zašogi. 10 centov en komad, po pošti 12c. Če se jih skupaj naroči po pošti več kot deset, jih damo po 8c komad. Sezite po njih, dokler zaloga traja.

V nedeljo so igrali baseball na Lake Front društvo Edinost in "Carry Tigers". Zmagali so poslednji, ki so naredili 4 točke, Edinost pa 2. V nedeljo igrajo isti igralci na istem prostoru.

Vsi računi za plin se lahko plačajo v našem uradu do petka, 11. oktobra do desete ure zjutraj.

Kampanja za Elizabetno bolnišnico je zopet v polnem teku. Avstrijska vlada je odločna, da se zgradi bolnišnica.

Nove postave so prišle za plesalne dvorane. Izdala sta jih clevelandski župan in načelnik ognjegascev. Sledeče so glavne točke: Prošnja za vsak ples mora biti vložena vsaj en teden prej, predno se vrši ples. Nobeno plesno dovoljenje se ne bo več izdalo, če ni prošnja ob pravem času v tozadevni uradu. Nadalje je od sedaj naprej v plesalnih dvoranah strogo prepovedano razdajati kake plakate, cirkularje ali sploh tako stvar, ki se rada vname. Prepovedano je obešati v plesnih dvoranah plakate vsake vrste. Kdor se pregreši proti tem točkam zgubi dovoljenje za ples, ako pa lastnik dvorane ne spolnuje predpisanih odredb, se mu odvzame dovoljenje za ples v njegovi dvorani. Opozorjamo na te odredbe naša slovenska društva.

Mr. John Zaletel je v nedeljo obhajal krst svojega najmlajšega sina.

51 vojskih organizacij clevelandskih kat. društev in nad 15.000 civilnih udeležencev je korakalo v nedeljo kot v sprejem clev. škofa. Parada je trajala polduro uro. Župan in drugi mestni uradniki so s škofom gledali parado. Tudi Slovenci so korakali in med njimi je igrala tudi slovenska godba. Posebno je bil lep prizor na "boy scouts", ki so s svojim župnikom prišli 70 milj daleč peš v Cleveland.

Trgovci se jako pritožujejo radi novih poštnih postav. Kakor znano, se po teh postavah v nedeljo ne more dobiti nobenega pisma s pošte, da, ni ti znamke ne moreš kupiti. Poštar Floyd je obljubil, da bo izprosil v Washingtonu, posebno dovoljenje, da se važna pisma tudi ob nedeljah dostavljajo.

Govori se, da ostane mleko po stari ceni — 8 centov kvort. Kakor se čuje so mlakarji farmarje "sfiksali" in sicer s tem, da niso hoteli mleka kupovati. S tem je farmarjem mleko zaostalo. Farmarji so hoteli imeti do 25 centov za galono mleka, dočim so ga lansko leto prodajali po 15 ali 18 centov.

Jajca in surovo maslo je doseglo nezasišano ceno zadnji teden. Popolnoma sveža jajca so se prodajala po 45c ducat, druga pa po 30. Pravijo, da ni dovolj zaloge. Znano pa je, da leži v clevelandskih ledenicah skoro 200 milijonov jajec, katere veliki trgovci hranijo, da jih ob času velike stiske prav po visokih cenah prodajo. Če se s tem ljudstvo odira, to niče ne vpraša. Tu bi morala na vsak način poseči vmes mestna oblast ali državna oblast.

V soboto je bilo toliko kandidatov za državljanski papir na zvezni pošti, da so morali nekateri čakati do 9. zvečer, predno so prišli na vrsto. Slovencev je bilo kakih 40.

Slovenska Nar. Čitalnica priredi v soboto v svojih lastnih prostorih na E. 61. cesti zabaven družinski večer, kamor so vabljeni vsi prijatelji čitalnice. Poskrbljeno bo za dobro postrežbo.

Umrli je starišem Stipic hčerka Mary stara 7 let. Bolehala je tri mesece na vode-nici. Zavarovana je bila pri društvu št. 1. S.D.Z. Stariši, vpišite svoje otroke v domačo slovensko zavarovalno družbo, ki plača lepo smrtino tudi otrokom. — Starišem Pečjak je umrl sinček Louis.

Prva bitka.

Črnogorci in Turki so se na meji spopadli v krvavi bitki, v kateri je bilo nad 400 ranjenih in ubitih. Turki so deloma zmagali, Črnogorci so se umaknili.

Turki so v Carigradu razbili poslopja italijanskega in grškega poslanika. Velikansko navdušenje Rusov za svoje brate na Balkanu. Srbski kralj Petar je sklical narodno zborovanje državnega zbora in povedal vzroke, zakaj je poklical vojake pod orožje.

Carigrad, 5. okt. Prve kroglje so začele padati danes v bližini vasi Verana, blizu črnogorske meje. Vnel se je hud in vroč boj med sovražnikom. Po dvehurnem boju so se morali Črnogorci umakniti, a glede izgube posameznih vojakov so skoro obe strani enaki. Turki pripisujejo tej zmagi precejšnjo važnost, dasi so se Črnogorci radevoljno umaknili. Turčija se je objedneta tudi izjavila, da smatra ta boj kot napoved vojske od strani črnogorske vlade.

Turška vlada je poslala v Rumunijo Asun Beja, da pregovori to vlado, naj prestopi na turško stran in napade Bulgare od strani, dočim pritisnejo Turki od juga proti njim.

Carigrad, 5. okt. Vlada je dobila danes uradno sporočilo, da se je vršil na črnogorski in turški meji še en oster boj, katerega uspeh pa ni znan. Vlada cenzurira vsa poročila časopisov.

Pariz, 5. okt. Francoski ministri predsednik Poincare, ruski poslanik pri francoski vladi Sazonov in poslanci Srbije, Bulgarije in Grške so se danes posvetovali, kaj naj se ukrene na Balkanu.

Carigrad, 5. okt. Danes zvečer se je zbrala divjajoča množica pred laškimi poslanstvom in pred grškim konzulatom, ter je na poslopju pobila vsa okna. Polcija na konjih je razgnala ljudi. Sultan je imel s svojimi prijatelji posvetovanje, pri katerem je dejal: "Alah ne bo pripustil, da bi nekaj sovražnik našo domovino z nogami teptalo. Jaz zaupam, da je Alah z nami, pod katerega varstvom stojimo vsi."

Belgrad, 5. okt. Srbski kralj Peter je danes otvoril veliko narodno zborovanje ali skupščino, pri kateri je imel prestolni govor. Izjavil je, da je ukazal mobiliziranje armade, ker je turška vlada poslala vojake na srbsko mejo. Nadalje je skupščina sklicala, ker se pojavljajo na srbskih mejah nevarni dogodki. Poleg tega pa srbska vlada ne more več mirno gledati, kako so njih bratje, Srbi, pod turškim gospodstvom vsak dan pregnani in njih pravice teptane. Turki nalašč zatirajo Srbe, katerih je kakih milijon pod turškim gospodstvom, samo da bi njih rod prej zatrli. Srbska vlada se je sicer najprvo potrudila v Carigradu, da bi kaj dosegla, toda vse besede so bile zaman, raditega je pa morala sedaj zgrabiti za orožje, da dobi svojo pravico. Srbi so se veseli in navdušeni odzvali klicu svojega kralja in se zbrali pod vojnimi zastavami, da gredo za svojo domovino v boj. Tako je govoril kralj pri zborovanju, in ljudstvo mu je priredilo velikanske ovacije. V Belgrad je prišel tudi srbski princ George, o katerem se je pisalo, da je nekoliko pri-smejen. Ljudstvo ga je navdušeno sprejelo, in najbrž bo prisiljen, da prevzame kako vojaško poveljstvo.

London, 5. okt. Poročila, ki so dospela sem, pravijo, da je sedaj srbska armada popolnoma mobilizirana. Na Grškem, Črnogori, Bulgariji bodo se bele

čez nekaj dni vojaki popolnoma pripravljeni. Turška vlada je zadnje čase popolnoma molčala glede mobilizacije svojega vojaštva. Vse je delala na skrivnem, in sedaj ima na Balkanu pripravljenih 150.000 vojakov, ki takoj udarijo na sovražnika. Posebno velike čete so zbrane v okolici Drinopolja, kjer so bulgarske čete baje prekoračile mejo. Balkanske države so hotele odpoklicati svoje poslanike v Carigradu, toda ker so se ostale evropske velike branje prevzeti njih zastopstvo, so morali poslaniki ostati v mestu.

Mnogo je tudi zmešnjave, ker se ne ve, kaj namerava Avstrija. Dosedaj se ni obrnila na nobeno stran, in vendar vse države pričakujejo avstrijskega mnenja v zapletenem položaju. Tudi angleška vlada je mirna, ker se boji, da bi s svojim nastopom razžalila milijone mohamedanskih podanikov v Indiji in drugod. Po zadnjih poročilih, ki so prišla iz Carigrada, je turška vlada odločna začeti vojsko z balkanskimi narodi na vsak način.

Petrograd, 5. okt. Tukaj je prišlo na varšavskem kolodvoru do velikih demonstracij za vse-slovanstvo, ko so odhajali bulgarski rezervni častniki domov k vojski. Zbrala se je odlična družba velikih Slovanov, in gospod Bašnjakov je imel v prostorih "Slovenske Družbe" pomemben govor. Izjavil se je, da bo Rusija svoje brate na Balkanu vedno podpirala in da gre z njimi v boj za življenje in smrt. Potem je pa neki srbski pop blagoslovil odhajajoče vojake in jim naročil, naj Turke preženejo iz Evrope ter zopet zasadijo križ na vrh mošeje Zofije, kjer se sveti sedaj polmeseč. Ženske so metale cvetlice na bulgarske častnike, in ruski častniki so jih vzeli na svoja ramena ter jih nesli v železniške vozove. Nad stotisoč ljudj se je zbralo pri odhodu vojakov, in po vsem mestu so se vršile burne demonstracije proti Turkom.

Pariz, 6. okt. Vojska ali mir med Turčijo in balkanskimi narodi leži sedaj na tehnični. Vsaka ura, ki je zamujena, škoduje miru in prinaša vojsko bližje. Glavno besedo ima sedaj Anglija, ker vse druge velile so edine z mnenjem francoskega ministra, da se mora posredovati. Glavno vprašanje je, če morejo evropske vlade izsiliti iz Turčije dovolj reform za balkanske narode na ta način, da bodo Srbi, Bulgarija in Črnogora zadovoljni. Kakor znano, zahtevajo menjene države popolno narodno avtonomijo za Macedonijo, v provincijah morajo biti kristijanski guvernerji, vojaštvo naj se zbira med domačimi ljudmi, Turki se pa morajo umakniti s svojimi četami. Če se tega ne dovoli, tedaj bo vojska. Najzadnje poročilo, ki je prišlo iz Carigrada pravi, da se je Turčija ustrašila skupne vojske in da je voljna prirrediti pogajanja. Vse hoče dovoliti, samo tega ne, da bi nastavila kristijanske guvernerje in odvzela vojaštvo iz Macedonije in Vahodine Rumelije.

Taft je zadovoljen. Delavski izdajalci.

V nedeljo se je izjavil, da bo gotovo izvoljen. Razna poskušna glasovanja kažejo Wilsonovo moč.

ROOSEVELT NA POTU.

Dalton, Mass., 6. okt. Predsednik Taft je danes svojim poslušalcem tako-le povedal: Popolnoma sem zadovoljen s političnim položajem. Kamor sem prišel povsod je navdušenje za republikansko stranko in njene kandidate. Vodja republikanske stranke, James Hilles je potoval po osrednje-zapadnih državah in mi poročal, da so republikanski delavci povsod jako navdušeni in delavni. Posebno farmerji po severo-zapadu so zadovoljni z republikansko stranko in njenimi načeli. Še nikdar se jim ni godilo tako dobro kot sedaj, in držali se bodo še naprej naše stranke, ker vidijo v njej svoj napredek. Republikanska stranka bo jeseeni zmagala.

New York, 6. okt. New York Herald, glasilo predsedniškega kandidata Wilsona je upeljalo zadnjih pet tednov poskušno glasovanje in uspeh je bil sledeč: Wilson 30.216, Roosevelt 20.748, Taft 13.055 in Debs 4.982.

Oyster Bay, N. Y., 6. okt. Komaj je Roosevelt prišel domov od senatne preiskave glede trustove podpore pri volitvah, že se je namenil iti zopet na pot. Obiskal bo severo-zapadne države in skušal državljane pridobivati za sebe.

M. Kondo ubit.

Cornell, N. Y., 7. okt. Znan japonski zrakoplovec M. Kondo je bil danes tukaj ubit, ko je padel iz višine 1000 čevljev. Kondo je bil eden najboljših japonskih zrakoplovec.

\$200.000 ukradenih.

New York, 6. okt. Tu se je zvedelo, da je zginila poštna vreča, v kateri je bilo \$200.000 gotovega denarja. Vreča je bila odposlana iz Havane.

Otok za ptiče.

New York, 6. okt. Mrs. Sage je kupila Marsh Island v Louisiani za \$150.000, in hoče ta otok poposvetiti samo ptičem. Gojila bo najbolj raznovrstne ptiče.

Veliko darilo.

Berolin, 5. okt. Tvrda Schihau iz Ebinga je praznovala petinsedemdesetletnico svojega obstanka. Ob tej priloiki je tvrdka darovala 3 milijone delavski zavarovalnici.

Majhna kazen.

V Danville, Ky. so večeraj porotniki obsodili neko ženo na globo \$300, ker je ubila svoje-ga moža.

Opozorjamo na oglas J. Jerše in M. Jalovec, ki pride v list v prihodnji številki.

Društvo Primož Trubar priredi v nedeljo, 17. novembra v Kogojevi dvorani društveno veselico.

Oglasj so pol trgovine za trgovca. Trgovec, ki ne oglasuje, teko napreduje. Poglejte velike ameriške trgovine, ki so dobile svoj uspeh edino-le z večnim oglaševanjem.

Tajnik-blagajnik delavske uni-

je je priznal napadalcem z dinamitom njih zločinski denar.

TAJNIK PRIZNAL.

Indianapolis, Ind., 5. okt. Zvezini pravnik Miller je danes priznal sodnji odkril oča-glavjarjev newyorške zločinske bande. Ustreljen je bil ravno dva dni pred obravnavo proti policijskemu poročniku Beckerju, ki se prične v pondeljek. Big Jack Zellig bi imel mnogo povedati proti policijskemu poročniku, in tega so se drugi lopovi najbrž bali, torej so ga ustrelili. Zellig se je peljal na nek odprti kari po 2. avenue, ko naenkrat skoči na karo neki človek in ustreli na Zelliga, ki pade mrtev na tla. Morlica so dobili. Pravi, da se piše Filip Davison, da je prodajalec sadja, in da je Zelliga umoril, ker ga je Zellig prej en večer napadel z revolverjem ter mu odvzel \$400. Polcija pa tem izpovedim jako malo vrjame. Sedaj je nekaj dognala, da so Zelliga nalašč zvalili na karo. Dobil je važno telefonsko poročilo, nakar se takoj napoti od doma, toda spotoma ga je dohitela smrt.

Zelliga so prepeljali v mrtvašnico Belevue bolnišnice. Pri njem so dobili samo \$2.34, toda kmalu je prišla neka bogato občeena gospa, ki je zahtevala naj se ji izročijo \$500, katere je imel Zellig pri sebi, ko je šel od doma. Žensko so zaprili. Pri Zelligu so dobili mnogo pisem onih mož, ki so sedaj zaprti v ječah, in čakajo obravnave radi umora Rosenthala. Vsa ta pisma so poslana iz ječe. Znani morilci kakor "Dago Frank", "Lefty Loui", in "Gyp the Blood" so pisarili iz ječe Zelligu, naj ima koraj-zo, da se njim nič slabega ne bo godilo in da pričakujejo še "boljših časov".

Zellig je bil silno važna pri-ča pri obravnavi proti Beckerju. On je vedel mnogo povedati, kako je policijski poročnik iskal pripravnih mož, ki bi umorili Rosenthala. Zellig bi tedaj sam umoril omenjenega gamblerja, toda so mu pre-malo denarja ponudili. Zellig je pred sodnijo tudi že izpovedal, da je prišel policijski poročnik Becker k njemu in ga rotil naj "spravi s pota" Rosenthala.

Zelligova smrt je morala biti že v naprej določena, ker je njegova smrt kazala korist za obdolenega Beckerja.

Zvezini pravnik je nadalje izpovedal tudi, da je do-bil član unije McManigal od Hockina \$100 za dinamitiranje, \$25.00 pa za stroške, a Hockin je računl uniji \$200 za to delo in \$35.00 za stroške, torej je spravil v svoj žep \$110. McManigal je pokazal ček, ki ga je dobil kot plačilo, da je z dinamitom razdril neki most, in ta ček se je glasil na \$125, a v knjigah unije je Hockin zapisal \$235.

Ravno tako grdo je postopala tajnik Hockin z bratom McNamara, ki sta bila že obsojena. Sodnik Anderson je pa povedal porotnikom, da se ne smejo preveč ozirati na to kar je povedal zvezini pravnik, ker njegove besede so dejstvo, katero hoče vlada Zjedinenih držav dokazati.

Danes je prišlo v to mesto 150-rič v prid države in proti obtoženim. Toda te priče še niso vse. Vlada ima na razpolo-gu nad 800 prič proti obtožen-cem.

Iz Durango, Colo.

Cenjeni g. urednik. Kakor vsak začne, bom tudi jaz. Ome-nil bom glede dela, ki je tu-kaj bolj slabo. Smelting kom-panija pomalem dela in tudi po-rudnikih ravno tako, da se ne moremo dosti pohvaliti. 30. septembra sta stopila v zakon-ski jarem Frank Bahjč, doma iz Dobrega Polja in gdčna. Ana Jakše, doma iz Dolenskej-ga. Bilo srečno!

Se eno žalostno novico imam poročati. Ustrelil je brat brata. (Imena ste pa popolnoma pozabili napisati). Pregledoval-a sta revolver, ki se je sprožil in smrtno zadel enega bratov. 28. sept. smo ga spremili k večnem počitku. Tukaj žaluje brat, v stari domovini pa oče. Mladenič je umrl šele 22 let star. Doma je bil Kostanje-vica. Naj počiva v miru. M. Zonta.

Se en umor

V New Yorku so ustrelili vo-djo potepuhov, enega iz-med onih, ki so usmr-tili Rosenthala.

NA ULIČNI KARI.

New York, 5. okt. Danes zvečer je bil ustreljen "Big Jack" Zellig, eden izmed po-glavjarjev newyorške zločinske bande. Ustreljen je bil ravno dva dni pred obravnavo proti policijskemu poročniku Beckerju, ki se prične v pondeljek. Big Jack Zellig bi imel mnogo povedati proti policijskemu poročniku, in tega so se drugi lopovi najbrž bali, torej so ga ustrelili. Zellig se je peljal na nek odprti kari po 2. avenue, ko naenkrat skoči na karo neki človek in ustreli na Zelliga, ki pade mrtev na tla. Morlica so dobili. Pravi, da se piše Filip Davison, da je prodajalec sadja, in da je Zelliga umoril, ker ga je Zellig prej en večer napadel z revolverjem ter mu odvzel \$400. Polcija pa tem izpovedim jako malo vrjame. Sedaj je nekaj dognala, da so Zelliga nalašč zvalili na karo. Dobil je važno telefonsko poročilo, nakar se takoj napoti od doma, toda spotoma ga je dohitela smrt.

Zelliga so prepeljali v mrtvašnico Belevue bolnišnice. Pri njem so dobili samo \$2.34, toda kmalu je prišla neka bogato občeena gospa, ki je zahtevala naj se ji izročijo \$500, katere je imel Zellig pri sebi, ko je šel od doma. Žensko so zaprili. Pri Zelligu so dobili mnogo pisem onih mož, ki so sedaj zaprti v ječah, in čakajo obravnave radi umora Rosenthala. Vsa ta pisma so poslana iz ječe. Znani morilci kakor "Dago Frank", "Lefty Loui", in "Gyp the Blood" so pisarili iz ječe Zelligu, naj ima koraj-zo, da se njim nič slabega ne bo godilo in da pričakujejo še "boljših časov".

Zellig je bil silno važna pri-ča pri obravnavi proti Beckerju. On je vedel mnogo povedati, kako je policijski poročnik iskal pripravnih mož, ki bi umorili Rosenthala. Zellig bi tedaj sam umoril omenjenega gamblerja, toda so mu pre-malo denarja ponudili. Zellig je pred sodnijo tudi že izpovedal, da je prišel policijski poročnik Becker k njemu in ga rotil naj "spravi s pota" Rosenthala.

Zelligova smrt je morala biti že v naprej določena, ker je njegova smrt kazala korist za obdolenega Beckerja.

Prikljenen norec.

Coshocton, O., 5. Šerif Mc-Donald je dobil danes prikljen-jenega Levi Rubya, v njegovi sobi. Ruby je blazen. Prikljen-sobni je na svojem domu 37 let. Že v rani mladosti so ga pri-kljenili, ker so se bali, da bi kaj povzročil. Ponoči je bil v postelji zvezan z verigami, da ni ušel. Odpeljali so ga v no-rišnico.

DENARJE V STARO DOMOVINO

pošljamo:	
za \$ 10.55	50 kron.
za 20.50	100 kron.
za 41.00	200 kron.
za 102.50	500 kron.
za 204.50	1000 kron.
za 1020.00	5000 kron.

Poslatina je všteta pri teh svotah. Doma se nakazuje svoto popolnoma izplačajo brez vinarja odbita. Naše danarje pošiljate izplačajo c. kr. poštini hranilni urad v 11 do 12 dneh. Denarje nam pošiljate najpričljneje do \$50.00 v gotovini v priporočeni ali registriranem pisnu, vseje zneska po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft. FRANK SANGER 22 Cortlandt St., New York, N. Y. ALI PODRUŠNIKI: 2104 St. Clair Ave., N. E. CLEVELAND, O.

CLEVELANDSKA AMERIKA.
IZHAJA V TOREK IN PETEK.

NAROČNINA:

Za Ameriko \$2.00
Za Evropo \$3.00
Za Cleveland po pošti \$2.50

Posamezne številke po 3 cente.

Dopisi brez podpisa in oznobe se ne sprejemajo

Vsa pisma, dopisi in denar naj se pošilja na:

CLEVELANDSKA AMERIKA,
6119 ST. CLAIR AVE. N. E.
CLEVELAND, O.

EDWARD KALISH, Publisher.
LOUIS J. PIRC, Editor.

ISSUED TUESDAYS AND FRIDAYS.

Read by 15,000 Slovenians (Klainers) in the City of Cleveland and elsewhere. Advertising rates on request.

TEL. CUY. PRINCETON 189

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN BORN NEWS PUBLISHERS

Entered as second-class matter January 6th 1909, at the post office at Cleveland, O. under the Act of March 3, 1879.

No. 81. Tue. Oct. 8'12 Vol. V.

Neizmerno bogastvo.

Jekleni trust v Zedinjenih državah ima nad petnajsto milijonov dolarjev zbrano kapitala. Ta svota je tako velika, kolikor so vredna skupaj mesta St. Louis, Mo. in Chicago, Ill. z vsemi hišami, z vsem denar. Preskrbel mu je dojiljo nedeleci mesti šeststote skupaj 2.876.554 prebivalcev. S tem kapitalom je velikanski jekleni trust podkupil nad dvestot neodvisnih kompanij. Ker ima toliko kapitala, lastuje tudi skoro vse rudnike, kjer se pridobivajo kovine; njegova lastnina so vse boljše železnice, vsa boljša prometna sredstva na velikih vodah in jezerih. Največ jeklen in topilnic je v rokah trusta. In v nasprotju s tem, je jekleni trust v kontroli samo nekaj malo oseb — deset direktorjev je, ki vse delo zvršujejo. In ti direktorji so objednem tudi ravnateljji 59 največjih bank v Zedinjenih državah, ki nadzorujejo več kakor tri tisoč milijonov ljudskega denarja.

Jekleni trust kontrolira 126.300 milj železniške proge, direktorji jeklene trasta so direktorji devetindvajsetih železnic, torej imajo najlepšo priliko, da svoje blago lahko cenije, razvažajo po železnici ali po jezerih, kako vsaka druga kompanija. In ti direktorji imajo objednem izključno pravico, da delajo jeklene tračnice za dvanajst največjih železnic na svetu. Ti direktorji imajo prvo besedo pri mnogih plinovitih, petrolejnih, vodnih, tlesonskih in telegrafskih kompanijah. Skupna vrednost teh direktorjev torej znaša nad šeststaj tisoč milijonov dolarjev ali s številkami \$16.000.000.000.000. To je toliko kot je vredna vsa Škotska, Angliška in Irska. To je večja vrednost kot dvaindvajset ameriških zveznih držav z vsem zemljiščem, poslopji in denarjem.

Ni čuda torej potem, da je v Zedinjenih državah odvisna usoda naroda od desetih mož. Ti deseteri možje imajo v svoji oblasti življensko kri trgovine, šeststaj tisoč milijonov dolarjev, s katerim denarjem lahko delajo kakor se jim poljubi. Ni čudno, da nastanejo krize, kadar ima teh deset direktorjev dovolj denarja, da ne potrebuje drugega. Ni čuda, da se vlade klanjajo tem desetim nekronanim vladarjem največje republike sveta. Ni čudno, da se delavca spodi na prosto brez hrane in obleke, kadar vidijo ti direktorji, da mu ne more ničesar koristiti. Ni čudno, da se vlade borijo proti temu trustu, toda ne zmorejo v svojem boju ničesar ker, ta trust lahko potegne na migljaj ves denar iz trgovine.

Vsakdo mora priti do prepričanja, da je skrajno nevarno za življenski obstanek velike republike, če pripusti, da se bogastvo naroda steka v privatne žepne posameznikov, da ne posameznikov pač pa desetih mož. Naj bo izvoljen recimo n. pr. jeseni mož za predsednika, ki tem desetim možem ni dovolj na ljube, največje

krizo, kar smo jih še intell. Milijone delavcev je ob delo, denar bo zaostal v bankah, tiščali ga bodo v bankah in tako bičali narod, ker je tako bedast, da pripusti tako gospodarstvo nad seboj.

Zato je pa vnebovpijoče potreba, da se napravijo pri tem reforme. Sicer se zna zgoditi, da bo kmalu vse bogastvo mogočne republike v žepu par oseb. Potem je narod odvisen popolnoma od dobre ali slabe volje teh ljudi, in kako velika katastrofa lahko zadene narod v tem slučaju, tega niti misliti ne moremo. Vsej pravici v obraz bijejo danes anti-trustne postavbe, ker v resnici le pomagajo trustom, da se vedno bolj tesno organizirajo. V tem slučaju je treba remedure, ker sicer pride do strašne katastrofe, ki bo potlačila narod nazaj za desetletja.

Angleška vlada za delavski narod

Ko so prišli angleški liberalci na krmilo vlade, so takoj začeli boj proti visokim gospodom, lordom, peerjem, viskontom, markizom in drugim plemenitašem. Na Angleškem imajo janičreč kakor povsod drugod dve zbornici, Ena je zbornica poslancev navadnih ljudi, druga je za zbornica bogatašev. Ta zbornica bogatašev je imela na Angleškem skoro vse pravice. Brez nje se ni moglo ničesar narediti. Liberalci so zakaj sprevideli, da se mora ljudske pravice razširiti, da se mora nekaj storiti za delavski narod. Pričeli so torej z bojem, in odvzeli so že precej moči angleškim mogočnjakom.

V delavski položaj na Angleškem ne smemo pristojevati mnoge štrajke, ki so se vršili zadnje čase. Namreč vlada ni bila kriva pri teh štrajkih. Da, veliki premogarski štrajki se je celo končal v korist delavstva ravno raditega, ker je vlada trdo stopila nekaterim premogarskim baronom na prste. Beremo sicer, da ni posebnega navdušenja za vladin trud pomagati delavcem. Toda vlade zato ne briga dosti, ker so ravno delavci, ki stavijo največje zapreke. Štrajki pristaniških delavcev bi lahko izval nevarne posledice v Londonu, vendar se tudi sedaj vlada — nj austračila, pač pa dela neprestano naprej v prid socialne reforme in politike.

Pred nekoliko dnevi je angleški minister Lloyd George pokazal angleškim delavcem kako se naj zavarujejo za starost in bolezen. In v tem slučaju so bili delavci zadovoljni. Sedaj pa, ko delavci mirujejo, so se pa oglašili zdravniki, ki so protestirali proti tej novi postavi. Da, zdravniki so celo zagrozili, da zaštrajkajo, če začne vlada dotično delavsko postavbo spolnovati. Seveda, vsak vrjame, da zdravniki s štrajkom ne bodo ničesar upravlili.

Ena najboljših reform, ki jih ima Lloyd George v glavi je reforma gruntovnih in zemljiških odnošajev. Ta delavni minister bi rad povzdignil materialno in socialno stanje manjših gospodarjev. In to svoj osnovno hoče izpeljati brez ozira na lorde in velike posestnike, ki se postavnim in nepostavnim potom upirajo misli delavskega ministra. Seveda pri tem se mu lahko pripeti, da je pri prihodnjih volitvah liberalna vlada zrušena, nakar raspisjo tudi vsi načrti dobromislečega ministra.

Zanimivo je pa tudi vedeti, da vlada kot je sedajna angleška, ki se jako trudi za napredok dežele, da ima mnogo sovražnikov. Nekoliko je temu sama kriva. Ko je prišla do krmila vladanja, se je izjavila, da bo gledala na to, da se ne bo vsako leto izdalo toliko milijonov za nove vojne ladije. Toda ravno sedajna liberalna vlada je dovolila toliko denarja za bojne ladije kakor še nobeno ministrestvo pred njo. Ne davno tega, ko je bil predsednik kanadske kolonije v Londonu. Tudi tega so na vse načine plovorili, da naj Canada

da prevzame del angleškega računa za nove vojne ladije. Seveda je minister odločno odbil vsako pomoč.

Pretekli teden je stopila v Angliji nova postava v veljavo. Ta postava zavaruje vse delavce, ki zaslužijo manj kot \$800 na leto, in sicer so delavci prisiljeni, da so zavarovani. Kakor razvidimo, je na Angleškem najmanjša plača veliko večja kot pa v Avstriji ali na Nemškem, \$800 je 4000 kron na leto, in v Avstriji imenujejo 4000 letnih dohodkov že dosti dobro plačo, dočim se morajo na Angleškem vsi zavarovati proti starosti in bolezni, kdor ima manj kot omenjeno plačo.

Oni, ki so zavarovani za slučaj bolezni, dobijo tudi zastojni zdravilni postrežbo. Poleg pa dobivajo ves čas svoje bolezni vsak teden bolniško podporo, katero plača ona tovarna, kjer delajo. Ogromni stroški takega delavskega zavarovanja se pokrivajo iz treh dohodkov. V poseben sklad plačujejo delodajalci, država in delavci. V slučaju, da delavci ne plačajo dovolj, tedaj morajo pomankljaj pokriti delodajalci in država. Ta postava, ki je v začetku imela mnogo nasprotnikov, se bo polagoma priljubila in čez nekaj let se bodo že videle dobre posledice.

Zgodovina ameriških držav.

I. Alabama.

Četa surovih francoskih vojakov, katere je vodil raziskovalec Bienville je prišla skozi divje južne gozdove leta 1702 in zgradila trdnjavo ob reki Mobile. Sicer ti ljudje niso bili prvi, ki so prišli v oni divjini v dotiko z divjimi zverinami. De Soto je hodil s svojimi ljudmi v oni okoličji že leta 1539, ko je potoval proti Mississippiju. Tudi Angleži in Španci so se že prej mudili v onih krajih. Toda dočim so se razse države pripravale za alabamsko zemljo, so prišli tja Francozi in ustanovili trdnjavo ter se tako polastili sveta.

Celo stoletje potem so se vršili po Alabami neprestani boji. Rudečkarji so bili v onih krajih precej gosto naseljeni, ter so neprestano napadali belce. Na vsak način so hoteli pregnati belo kulturo iz njih, dežele, kjer so živeli toliko časa brez nje. Pa tudi drugi evropski narodi niso mirovali. Leta 1763 je Francija zgubila vse svoje ameriške zemlje. To je bila posledica francoskih bojev napram Indijancem. Leta 1779 so si Španci in Amerikanci razdelili zemljo v Alabami. Indijance so pa s silo potlačili ali pa jih pregnali v druge kraje.

Alabama je sega prvotno tudi v Louisiano, pozneje so pa Alabamo inkorporirali z Georgijo, in končno je postala leta 1817 teritorij sam za sebe. Ime Alabama prihaja iz indijanskih besed "Ala-ba-mo", kar pomeni v našem jeziku: "Tukaj počivajmo!" Ta izraz je še danes geslo države Alabame.

Alabamski teritorij je postal država leta 1819 in sicer kot država s sužnji. V istem letu se je priključila Uniji tudi država Maine kot prosta država brez sužnje. In štirideset let potem se v državi ni zgodilo nič posebnega, pač pa je zanimivo to, da je v Alabami najbolj cvetela kupčija s sužnji, čla je bil tukaj največji trg za črne ljudi. Najbolj zagrizeni posestniki plantaž so bili v Alabami, kjer so se sužnji najbolj mučili. Potem je prišla civilna vojska, Alabama je bila prva država, ki se je odpovedala Zedinjenim državam in zbirala vojake proti republik, ki bi se bojevali, da se sužnji še znaneprijdrže. Nikjer niso imeli nasprotniki predsednika Lincoln toliko moči kot ravno v Alabami.

Pa vendar je bilo tudi v Alabami nekaj premišljenih mož, ki se niso hoteli ločiti od Unije. Ko so pa videli, da se ločitev mora izvršiti, so hoteli ustanoviti posebno republiko, katero so krstili za "Nickajak".

Tudi ta načrt se je izjavil. Ko so južne države odstopile od severnih, je postalo glavno mesto Alabame Montgomery objednem tudi glavno mesto novih zveznih držav. Tu so izvolili Jeffersona Davisa kot prvega predsednika nove republike. Alabama je poslala vse svoje državljane, ki so le mogli nositi orožje, v vojsko proti severnim državljanom. Samo iz Alabame je bilo v epi vojski 39 generalov.

Stiri leta je trajal boj in tekom tega časa je Alabama toke trpela od neprestanih bojev in obleganj, da je bila dežela popolnoma opustošena. Šele leta 1865 se je priključila vsa država zopet Uniji.

Potem so se začeli domači notranji boji. Koruptne politične stranke, nezanesljivi uradniki, politični bosci so spravili Alabamo popolnoma na kant. Šele l. 1876 je nastal popolen mir in odtedaj je država precej hitro napredovala, tako da je danes osemnajsta po vrsti v Uniji in šteje 2.140.000 prebivalcev.

Kako je Gašpar volka čakal.

Po naši vasi se je hipoma raznesla novica, da se nahaja v Mašunu — obirnem gozdu — velik volk. Vozniki, ki vozijo oglje na kolodvor, so ga videli in zatrjevali, da tako velikega volka še niso videli nikoli. Ni čuda, da se je vseh vaščanov polastil velik strah, tembolj, ker je vaški pastir prignal domov vso čredo ovac razun treh in ker sta ponoči pri dveh gospodarjih zmanjkala oba psa-čuvaja. Zenske so takoj uganile, da volk ni sam. ampak, da ima pri sebi tudi volkujo in gotovo tudi lačno družino. Čisto naravno je, da niso otroci v Mašunu več nabirali malin, zenske ne gob, vozniki pa so šli skupaj boječ se, da ne bi jih napadla strašna zverina.

V nedeljo po službi božji je odklical občinski tajnik pred cerkvijo, da dobi tisti, ki prinese glavo poglavarja volkove družine, pri županstvu nagrade dvajset kron. Možem in fantom so se sicer sline cedile po svitlih kronah, toda večina vaščanov ni imela orožja, pa tudi upali se niso, ker mrcina v gozdu, tako so dejali najbližje ni sama.

Tam pod cerkveno lipo pa je zvesto poslušal župansko oznanilo Pluskarjev Gašper in kar iz spomina mu ni hotelo iti tistih dvajset kronic za volkovo glavo. On je bil znan po oeli občini kot divji lovec, vendar ni bil menda posebno nevaran, ker so rekli tisti, ki so ga poznali, da niti — mačka ne zadene. Gašper pa je imel prijatelja Štinetovega Petra. Ta dva sta bila kot brata. Vedno sta bila skupaj. Skupaj sta v šolo hodila, skupaj sta jabolka kradla, skupaj sta šla k birni in skupaj sta šla na nabor. Potujena pa nista bila, tega pa nista bila onadva kriva. Skupaj sta hodila za procesijo in skupaj pogrebji, če tudi nista bila sosedata in obljubila sta si, da bosta drug drugega pokopala. Ko je torej Gašper vzel na piklo volkovo glavo, je seveda o tem moral zvedeti tudi Peter. Vsako nedeljo po popoldanski službi sta se dobila pod lipo in šla k županu na pol litra. Tam sta si povedala vse vesele in žalostne novice preteklega tedna.

Ko sta se torej preteklo nedeljo popoldne zopet dobila in ko so se drugi ljudje nekoliko oddaljili, je Gašper komaj čakal, da je izpregovoril:

"Veš kaj, Peter, na volka pojdiva!"

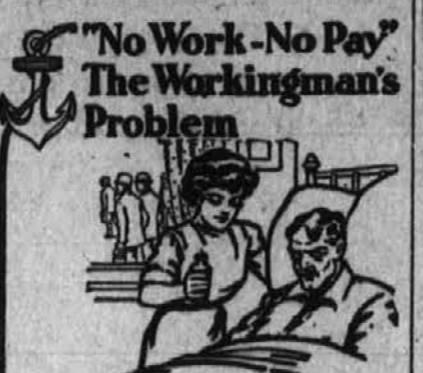
To je bilo pač čisto gotovo, če je Gašper kaj sklenil, da mu je Peter pritrđil.

"Bova pa šla" — je bil kratke odgovor. Ko sta torej sedela pri svoji znani mizici v kotu, kot vsako nedeljo, je bilo treba natančneje določiti načrt.

"Veš kaj, Peter, kar jutri zvečer pojdiva. Danes je nedelja, se ne spodbij, jutri pa takoj, da naja drugi ne prehitijo", je dejal Gašper.

"Dobro," je odgovoril Peter, "ampak, kako ga naj dobiva, ko ne vemo kje ima svoj brolg?"

"Nič hudega," pravi Gašper, "meni je ves Mašun dobro znan. Boš videl, da ga dobiva. Za hrlog res ne veva, ampak vado morava seboj vzeti. Volk eno uro daleč meso diši, to jaz vse vem kot star lovec. Veš tudi je pred tednom poginil tyof pes Smuk; na vrstu si ga zakopal, izkopljil ga, deni ga v vrečo, jaz pa prinesem pušo. Mrhovino priveževa na tla ob hojo, da je mrcina ne odnese, midva zlezava vsak na eno hojo in paziva, kdaj volk pride. Kdor ga prvi zapazi, ta drugega opozori; ti vzameš seboj cepin, jaz pa pušo. Vidiš, tako dobiva dvajset kron, in cela vas bo o naju govorila, da sva ljudi rešila strašnega sovražnika."

"No Work - No Pay" The Workingman's Problem

Zanemarjen prehlad. **Dr. Richterjev PAIN-EXPELLER** odstrani nevarne posledice, ako se pravočasno rabi po predpilih, ki so natisnjeni na ometu. 25c. in 50c. steklenice. — Pazite na ime in sidro na ometu.

F. M. RICHTER & Co., 215 Pearl Street, New York, N. Y. Dr. Richterjevo Congo Pilula objavljajo. (25c. ali 50c.)

SEVEDA HOČETE NAJBOLJŠE — in vi hočete isto vsak dan. Dobri vzroki so zakaj dajate svoji družini

LAUBOV GOLDEN ROD KRUH. Zaviti v papir, varen proti prahu in boleznim. **5 Ots.** The **Jacob Laub Baking Company** 4919 LORAIN AVE.

VASI ZOBJE!

Najboljše zobozdravništvo, katero pismeno garantiram **PO NAJNIZŠIH CENAH. BREZ BOLEČIN.**

Dr. I. S. Rubin

Dere zobe brez bolečin. **5506 ST. CLAIR AVE. blizu 55. ceste.** Odprto zvečer do 8:30

Nekaj, na kar se lahko zanesete.

Kadar potrebujete kakega zdravila, naj bo najboljši in najzanesljivejši. Naj bo od časa preiskušeno in katero je drugim pomagalo. Ako imate, — bolezen v grlu ali sapniku ali kako bolezen, s katero je združeni kašelj, ne bote našli boljšega zdravila nego je **Severov Balzam za Pljuča** (Severa's Balsam for Lungs.)

Ustavite kašelj razredči sluzi, zaceli bolna pljuča in naredi dihanje lahko. **Cena 25¢. Večja steklenica 50¢**

Severova zdravila so naprodaj v vseh lekarnah. Ne sprejmite nadomestitve. Ako jih nima vaš lekarnar, pišite nam. Zdravniški nasvet zastonj.

SLOVENSKA DVORANA,

MIHAEL SETNIKAR,
6131 ST. CLAIR AVE.
Tel. Princeton 1044 E.

Prilporeča rojakom in društvom prvo slovensko dvorano v Clevelandu za veselice, igre, za poroče in krstne slavnosti kakor tudi za vse druge prilike. Prilporeča svoj dobro urejeni saloon. Svoj k svojim!

ENTIRELY NEW

NEBO CIGARETTES

— CORK TIP —

Krasni satenasti včinki Ptice in cvetlice v vsaki škatljici **NEBO** Cigarettes

Cigareta kvalitete iz turškega duhana — Pripravna za vsel kadilce

So za 10. SE PRODAJAO POVSOD.

Poskusite eno škatljo in prepričajte se

Satenasti plčki in cvetlice delajo lepe brazine.

P. LORILLARD CO.

J. S. Jablonski,
SLOVENSKI FOTOGRAF.

6122 ST. CLAIR AVE. N. E.

Izdeluje slike za ženitbe in družinske slike, otroške slike, po najnovejši modi in po nizkih cenah. Za \$3.00 vrednosti slik (ex ducat), naredimo eno veliko sliko v naravni velikosti zastonj. Vse delo je garantirano.

KDOR HOČE DELA naj se naroči na naj-novejšo knjigo.

Velika Slovensko - Angleški Tolmač

da se bo lahko in hitro brez učitelja pričeli angleščine. Knjiga obsega slov. angl. razgovor za vsakšno potrebo, a vodila za angl. pisanje, spisovanje angleških pism in kako se postane ameriški državljan. Vrtnega knjiga ima dodaj največji slov. angl. in angl. slov. slovar. Knjiga trdo in okusno v platu vezana (nad 350 strani) stane \$2.00 in se dobi pri:

V. J. KUBELKA, 538 W. 145 St., New York, N. Y.

Kdoro in največje založništvo slov. angl. in raznih slov. knjig. Pišite po cenik.

Največja ponudba, kar jih je še bilo.

VELIKA SLIKA, V KRASNEM OKVIRJU SE DAJE ZASTONJ v vsakim naročilom dučeta fotografij. Posebno pripravno za ženitovanja ali za družine.

Liebich Studio,
1841 EUCLID AVE.

Noben človek bi ne verjel

kako strašne bolečine so me mučile in koliko denarja sem zapravil za zdravljenje, ki ga nisem dosegel, dokler mi nekdo ni priporočil

Severovega Gothardskega Olja (Severa's Gothard Oil).

Prepričan sem, da je to najboljše mazilo za revmatične bolečine, nevralgijo, okorelost, oteklost in bol v hrbtu. Neki drug moj prijatelj je imel bolečine v nogah štiri leta. Poskusi je to in ono, a nič mu ni pomagalo, dokler se ni namazal s tem mazilom". Stanislav Glab, New Bessemer, Pa.

Cena 50 centov.

Slovenska Dobrodelna Zveza

Ustanovljena 13. novembra 1910.

Glavni sedež: Cleveland, O.

Predsednik: JOHN GORNIK, 6105 St. Clair Avenue. Podpredsednik: MARTIN OGLARIČ, 1188 E. 61st St. Tajnik: FRANK HUDOVERNIK, 1243 E. 60th Street. Zapravnik: JOHN JALOVEC, 1284 East 55th Street. Blagajnik: MIHAEL JALOVEC, 6424 Spilker Avenue. Nadzorniki: ANTON OSTER, 6030 St. Clair Ave.; FRANK ŽORIC, 1365 East 65th St.; MIHAEL WINTER, 6030 St. Clair Avenue. Porotniki: ANT. AHCIN, 6218 St. Clair Ave.; FR. ŽIBERT, 6124 Glass Ave. Pooblaščenec: ANTON GRDINA, 6127 St. Clair Avenue. Vrhovni zdravnik: J. M. BELISKAR, 6127 St. Clair Avenue. Vel dopisil in druge uradne stvari, naj se pošiljajo na glavnega tajnika, denarne nakaznice pa na glavnega blagajnika. Zvezno glasilo "CLEVELANDSKA AMERIKA"

GEO. TRAVNIKAR, Old Bank Cafe

Fina domača slovenska gostilna z najboljšo in točno postrežbo. Najbolje pivo, domače vino, izvrstni likerji in šampanjec.

5501 ST. CLAIR AVE.
vogal 55 ceste.

GLEJTE NA HIŠO S STOLPOM.

"Pamenta misel, dober narč." je pritrdil Peter; "kdaj se pa dobiva?"

"Jutri zvečer pridi k meni v mraku," mu odgovori Gašper. "Luna bo sijala, pot bo lepa, do desete ure sva v gozdu, potem nastaviva in ob zarji bo že volk naš, naše pa tudi županova kronice. Peter, to ga bova pila potem prihodnjo nedeljo."

Medtem je prišel v sobo županov hlapec Janez in pripravil mize za večjo družbo, ki je ravnokar prišla. Janez je poslušal pogovor, ni se dosti zmenil za Gašperja in Petra, ko je pa slišal, da se gre za volka, tedaj je pa vendar pristavil: "Gašper, ti ga že ne boš nikoli."

Gašperja je pa to zjezilo; zato mu je glasno odgovoril: "Kaj pa tebi mar? Ti pa še manj, ko še puške nimaš!"

Tedaj je prišla družba v gostilno in mize zasedala. Pogovor med Gašperjem in petrom je prenehala. Stvar je bila itak dogovorjena. Peter je vzel v roke nek star časopis, Gašper pa prižgal svojo pipo in čez nekaj časa sladko zadremal. Sploh je bila to njegova slabost, da je rad zaspal. Zato je dobil večkrat v cerkvi iz priznične glasen ukor, če je le preveč dreto vlek, ako ga ni že popreje sunil v bok Peter, naj se vendar nekoliko premeta.

Ker družba ni hotela iti iz gostilne, dan se je pa nagnil, je Peter zbudil Gašperja, da je čas iti domov.

"Pa pojdiva," je dejal Gašper.

Plačala sta in šla.

"Torej jutri zvečer" — je še pristaval Gašper. "To ga bova pila."

"To ga bova" — je odbovnil Peter — in šla sta vsak proti svojemu domu.

Noč je minula, dan se je nagnil. Peter je izkopal Smuka in ga dal v vrečo.

Ko je nastal večer, je povedal Gašper svoji Rezi, da gre nad volka. Sicer je v drugih stvarih imela njegova Reza vedno prvo besedo, on pa drugo, ampak glede love si pa Gašper ni dal reči besede. Zato mu tudi Reza ni branila, ker je vedela, da je vse zastoj. Ko je šel torej Gašper v podstrežje, je vedela, da gre po puško. To je vedel samo Gašper in — Peter seveda.

Gašper je šel po Petra, ker ga dolgo ni bilo — pa sta šla v Mašun. Lepa je bila noč, in če kedaj, tako sta rekla, noč bo naš!

Gašper je vlek Petra daleč notri v gozd. Ko sta prišla do nekega razpotja, pravi Gašper: "Vidiš, tukaj doli mora priti, ko bo šel v vas. Če pride do tukaj mu bo zadisala mrhovina — in najin bo."

"Dobro," je dejal Peter, le puško nabašil!

Tako, zdaj je vse pripravljeno. Je odgovoril Gašper. "Zdaj pa ti pošli na to gozdo."

Ko zapaziš volka, me opozori, jaz ga ustrelim, potem ga pa še ti s cepinom pobiješ."

Pa sta šla vsak na svojo hojo. Gašper je djal puško na vejo vrh glave ter se trdno oklenil debla. Prav prijetno se je sedelo gori na zeleni hoji. Peter se je pa še z jermenom privezal zaradi nevarnosti.

Lepa je bila noč. Tu pa tam so se na nebu prikazali oblaki ter so zakrili svetle zvezde. Nobenega glasu ni bilo čuti, le včasih se je slišalo iz daljave lajanje psov. Gašperju je bilo dolgčas in prižgal je svojo pipo. Tudi Petru je bilo dolgčas in skoro se je kesal, da je šel tako daleč; tega si pa ni upal povedati Gašperju. Minula je že dobra ura, a o volku ni bilo sluha.

Tedaj se je zdelo Petru, da Gašper smrči, kakor v cerkvi. "Gašper, Gašper," dvakrat ga pokliče Peter, pa Gašper je zaspal tako trdno, da bi ga niti grom ne zbudil.

"Oh ta neroda," je vzklisknil Peter. "Kaj bo, če pride volk, ker nimam puške?"

Tako so minule ure. Tedaj je pa slabost prevzela tudi Petra in tudi ta je sladko zaspal. Tako sta oba čakala volka — visoko gori pa se jima je režala blede luna. Minulo je polnoči. Tedaj se naenkrat zamaje gašperjeva hoja in — lo! — Gašper pade na tla. Nič se ni udaril, tako nalahko se je zmuznil doli po hojinih vejah, padel na mah, se zbudi, pa se mu je zdelo, da se mu je sanjal in da spi na hlevu doma. Le pipo je izgubil z ust. In zopet je zaspal.

Vstala je za gorami zlata zora — in zbudil se je Peter. Kako se pa začudi, ko na hoji ne zagleda Gašperja, ampak le njegovo puško. Strah ga prevzame, če ni Gašperja volk požrl. Pod hojo vidi nekaj črnega. Gašper bo — si je mislil. "Oh, ta neroda," je vdihnil, "morda se je še ubil."

Peter zleze doli, stopi h Gašperju in ga zbudi.

"I kaj si pa delal, da si doli padel?" ga je vprašal Peter.

"Ja, kje pa sem?" — se je začuden vprašal Gašper.

"Zakaj pa ti nisi doli padel?" ga vpraša Gašper.

"Zato, ker sem bil privezan," odgovori Peter.

"A tako! Ali si kaj videl volka?"

"Jaz ne." — "Jaz tudi ne!" — je odgovoril mirno Gašper.

"Kaj hočeva, že ni bilo nama namenjeno," ga je potolažil Peter.

Gašper je šel po svojo puško in šla sta domov.

"Pa nikomur ne povej," je dejal Gašper.

"Ne bom," je zatrdil Peter.

Tisto jutro je šel županov Janez po oglje v gozd. Ko zagleda Petra in Gašperja, ki sta ravno prišla v dolino, tedaj seveda precej ve, odkod gresta.

"No, Gašper, kje imaš volka?" ga vpraša smehljaje.

"Ni ga," odgovori Peter in zajezi se.

ključ: "Kaj že veš? — Saj je Peter kriv!"

"Ti si kriv" — pravi Peter, "ker si zaspal!"

"Ti si kriv, ker me nisi zbudil," mu jezno odgovori Gašper.

In tako sta se Gašper in Peter vprilo Janeza prvokrat sprla v svojem življenju in šla vsak zase na svoj dom.

Smuk pa še do danes čaka na volka in boljših lovec, kot sta Peter in Gašper.

Razno.

NEZGODE NA DELU.

Notranje ministerstvo je izdalo noročilo o nevezgadah v delu leta 1909.

Leta 1909 je bilo v Avstriji 124.186 obratnih nevezgod (leta 1908 po 128.435). Od teh je bilo 1252 (1207) s smrtnim izidom, 32.903 (34.0014) nevezgod je imelo za posledico trajno ali delno nezmožnost za pridobivanje in 95.031 (93.214) nevezgod je bilo ozdravljenih ali pa oskodovalih na drugačen način, n. pr. zato, ker se nevezgoda ni priznala kot obratna nevezgoda. Med tem ko se je število nevezgod zvišalo za 752, se je zmanjšalo število odškodnin za nevezgode za 1111.

Odkar obstoja v Avstriji delavske zavarovanje je bilo ranjenih v industriji 1502.852 delavcev in delavk. 18.413 od teh je umrlo, 416.410 je bilo težko ranjenih in 1.068.019 je bilo lahko ranjenih.

Leta 1909 je bilo priznanih 14.825 trajnih rent, in sicer ne le vsled nevezgod v tem letu, temveč tudi vsled nevezgod iz prejšnjih let, katerim so šele naknadno priznali rente.

Vsega skupaj je uživalo leta 1909 112.012 oseb trajno rento, leta 1908 pa 104.974. Te osebe so dobivale na leto 22.053.913 kron. za dva milijona več kakor leta 1908. Od onih, ki so dobivali trajne rente, je bilo 88.265 oseb popolnoma ali pa deloma nesposobnih za delo, druge so zaohtali po smrtno ponesrečenih, in sicer je 10.179 vdov, 12.619 otrok in 949 ascendentov, to je staršev ali starih staršev ponesrečenec. Poročilo pripominja, da je ženski spol v znatno manjšem številu udeležen pri nevezgadah nego moški.

Junaško delo dečka. Kakor poročajo iz Pariza, se je tedni v Monmartin v neki menšariji dogodil zelo pretresljiv prizor. Ko se je pri predstavi producirali krotitelj Džekson z nekim pantrom, je zver nenadno strašno zarjula, skočila krotitelju na prsa, ga podrla na tla in mu zasadila svoje kremplje v rame. Mladi 16 letni Simon je takoj uvidel nevarnosti, v kateri se je nahajal Džekson. Zgrabil je za železni drog in se z vsilo vrgel na pravra. Dečko je z neverjetno hrabrostjo udaril s tako silo po zverini, da je takoj spustila svojo žrtev in se umaknila.

V ruskih zaporih. — V kaznilnici v Kutomarku v Sibiriji je bil neki kaznenec strahovito mučen in pretepen. Drugi kaznenci v znak protesta niso hoteli več jesti. Trije so se umrtili, to se jih je poskusilo usmrtiti pa so jih rešili.

Radi ljubice. — 32 letni Al. Hlavička na Dunaju je šel s svojo ljubico ponoči domov. Srečal ga je neki 26 letni Al. Sadič, ki je začel dekle nadlegovati. Nastal je prepirl, fanta sta se stepla in Hlavička je zabodel Sadiča nož v trebuh. Morilec je pa tudi nevarno ranjen.

Takoj dobi delo Slovenka, ki je stara nad 16 let in je zmožna slovenskega in angleškega jezika. Delo je v uradu krojaške in čistilne obrti. Vprašajte Frank's Dry Cleaning Co. 1336 E. 55th St.

Opremljena soba se odda v našem. Vprašajte 891 E. 70th St. Brez hrane. (82)

Preselitev.

Naznanjam, da sem se preselil iz 1158 Norwood Rd. na 1134 E. 60 St. (Lyons). Vsem svojim naročnikom se priporočam. John Znidaršič, slovenski krojač. (82)

CANDLER'S COAL CO.

Tu si lahko prihranite denar pri premožu, pesku, pepelu in opeki. Imamo tudi vozove na razpolago za vsa prevažanja. Telefonirajte Park 209 W. Naš urad je 16311 Saranac Rd. Collinwood, Ohio. "Brick Yard". (4)

En fant ali dva se sprejmeta na stanovanje brez hrane. Poizve se v uredništvu. (82)

NAZNANILO.

Opozorjam vse članice društva Svob. Slovenke, št. 2. S. D. Zveze, da je bilo pri zadnji mesečni seji sklenjeno, da mora vsaka članica kupiti za 50c pisvihki tiketov in da je vsaka sestra dolžna preskrbeti en dobiček. Katera sestra se ne udeleži veselice, 13. oktobra, plača 50c v društveno blaginjo. Jos. Razingar, taj.

NAZNANILO.

Iz urada dr. Slovence, št. 1. se naznanja, da se morajo vsi člani omenjenega društva udeležiti veselice, ki jo priredi dr. Svob. Slovenke, št. 2. S. D. Z. 13. oktobra v Knausovi dvorani. Društvo se zbira ob 7. zvečer v društvenih prostorih, nakar skupno odkorakamo na veselico. ODBOR.

Pozor Slovenci!

Naznanjam, da sem otvorila novo trgovino z modnim blagom na Saranac ave. v Collinwood ter se priporočam za obilen poset. Dobro blago, točna postrežba. Se priporoča Frančiška Svetek. (82)

Slovenci pozor!

Naprodaj je velika, zidana, dvonadstropna hiša, zraven drugo zidano poslopje ter lesena hiša z velikim lotom. Tri trgovine v hiši in gledališče premikajočih slik, zraven pa še osem stanovanj v hiši. Vsak mesec primese renta \$400. Kупec ima vsako leto 8% čistega plačila vama vse stroške plačane. Proda se, ker lastnik zapusti mesto, ker odide na zapad v zlate rudnike. Poizvejte pri August Kausek, 6204 St. Clair Ave. St. 80.x

New York Dry Cleaning Co.

Kos & Kunstelj Bratje.

Čistimo in likamo vse moške in ženske obleke po zmeranih cenah

Moške obleke po.....	\$1.25
Ženske obleke od.....	\$1.25
Moške suknje od.....	\$1.00
Ženske kiltje od.....	\$0.75
Ženska dolga krila od.....	\$1.00
Moške obleke likanje po.....	\$0.50

Čista, poštna in hitra postrežba. Pripeljemo blago na dom Svoji k svojim.

NEW YORK DRY CLEANING COMPANY.

6428 St. Clair-av. blizu Addison.

WARNERS MILLINERY
5820 St. Clair ave.
Prodaja krasne ženske klobuke prav modno po doli cen.

Austro-Americana S. S. CO.

Direktna vožnja med New Yorkom in Avstro-Ogrsko
NIZKE CENE.

Fina podvorba, električna luč, izvrstna kuhinja, prosoto vino, kabine tretjega razreda na ladjah Kaiser Franz Joseph I. in Martha Washington. Govorijo se vsi avstrijski jeziki.

Kompanija ima sledeče dvovijake: Kaiser Franz Joseph I, Martha Washington, Laura, Alicia, Argentina, Oceania, in nove ladje se še delajo. Za vse podrobnosti se obrnite na generalne agente.

Phelps Bros. & Co.

2 Washington St. New York, N. Y.
ali pa na priznane agente v Z. D. in Canada

Najnovije za rojake

Jedini naš rojak v Ameriki je dobil priznanje od vlade iz Washingtona, da ima najboljša zdravila kakoršnih še ni bilo. Alpen tinktura, od katere v 3 dneh prenehajo lasje izpadati in v 6 tednih lepi, gosti lasje popolnoma zrastejo in ne bodo več izpadali in ne siveli. Alpen pomada, od katere moškimi v 6 tednih krasni brki in brada popolnoma zrastejo in ne bodo odpadli in ne siveli. Revmatizem, kostobilj, trganje v rokah nogah in križcah, vam v 14 dneh popolnoma odpravim. Vsakovrstne rane opeklene kurja očesa, bradovice, potne noge, ozeblina in vse druge slične bolezni se pri meni hitro ozdravijo. Cenik pošljem za stonj ali pa pridite osebno.

JAKOB WACHCIC,
1024 E. 64 Street,
CLEVELAND, OHIO.

Zanimive stvari!

Vsako orodje, ki gre v vašo usta v mojem uradu je čisto in prekuhano z električnim aparatom. Uspeh tega je, da ne morete dobiti zastrupljenja krvi pri nas. Mi zamorimo vse bacile takoj za vsakim bolnikom. Ne dajte, da vam drugi polagajo umazane in štrumente v usta, ker to je nevarno. Moj urad je čist v vseh zdravstvenih ozirih. Tukaj sem že tri leta in imam še veselje za dolgo let, ker se ne lelim vsako leto. Torej je moja garancija tako dobra kot zlato. Nikar se ne pustite preslepariti, da so drugi zobozdravniki moji tovariši, pač pa glejte, da ste v slovenskem uradu, kjer se vam prav postreže. Tu so vaši ljudje. Preiskava zastoj. Zobe deremo brez bolečin. Najnižje cene v mestu, najboljše delo. Množica našega dela je naš najbolj oglas. Vprašajte svoje sosede. Ženska izkušena postrežba, govori z vami slovensko. Za vse bolnike izven mesta do 100 milj, plačamo mi vožnjo. Delo garantom.

Dr. A. A. Kalbfleisch

White Cross zobozdravnik.
6426 St. Clair-av.
Odperto od 8. do 8.

Naprodaj je grocerija in mesnica,

ki prodaja blago vsak mesec za \$1200. Na Superior ave. med 43. in 47. cesto. Oglasite se pri Geo. Travnikarju, vogal St. Clair in E. 55th St. (82)

Naprodaj je jako dober konj,

star 7 let, pripraven za vožnjo grocerijskega voza. Poizvedite pri K. Mandel, 15702 Waterloo Rd. Collinwood. (82)

Največja Slovenska trgovina IN POGREBNI ZAVOD

Razdeljena v dva dela in v polni meri z najfinjšimi pripravami preskrbljena. Trgovina za nakup pohištva, orožja, premog, posode, barve, stekla in drugo. Pogrebni zavod je z najfinjšimi pripravami preskrbljen. Mi preskrbimo najlepše sprevede v zadovoljnosti ljudj, kakor imamo brez stekla zahval. Za vsaki slučaj imamo dve ambulance in fine kočije. Trgovina odprta noč in dan. Se pripravljamo vsem Slovincem in slovenskim družinom.

Tel. Princeton 1381 Bell East 1881 A. GRDINA, TRGOVEK IN POGREBNIK, 6127 ST. CLAIR AVENUE.

Vi se bodete čudili

kako velike koristi za človeško zdravje je

Father Kneipovo grenko vino

To grenko vino je eno najboljših, kar jih je bilo dosedaj narejeno. To grenko vino je narejeno iz najboljših gorskih zelišč in korenin, raditega najboljša zdravilo za notranje bolezni. Ne bodemo nadalje govorili o tem vinu, ker kdor ga bo poskusil, se bo sam prepričal o njega pristnosti.

Zahtevajte Kneipa!

kateraga dobite po najboljših lekarnah in gostilnah. Varujte se ponarejanja. Pravo Kneipovo grenko vino ima na vsaki steklenici natiskano sliko, kakor jo vidite tukaj zgoraj. Ako ga vaš gostilničar ali lekarnar še nima v zalogi, pišite nam, ker smo mi edini glavni založniki in razprodajalec Kneipovega vina.

Prva Slovenska družba

THE OHIO BRANDY DISTILLING CO.

6102-04 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio

JOSIP ŽELE, SLOVENSKI POGREBNIK IN TRGOVEC.

Priporoča se slovenskemu občinstvu, da ga poseti ob vsaki priliki. Pogrebni zavod je izvrstno preskrbljen z najfinjšo opravo in limfi kočijami. Zaloga pohištva, železnine, posode, barve stekla itd. Oprto noč in dan.

JOSIP ŽELE, 6108 ST. CLAIR AVE.

JOHN GORNIK, SLOVENSKI KROJAČ

6105 St. Clair Ave.

Priporočam se vsem rojakom v nakup lepih, moderanih in trpežnih jesenskih in zimskih oblek ter sukenj. Prodajam obleke po meri in že narejene. Priporočam se slovenskim družinom v napravu uniform in izvršujem vsa druga krojaška naročila. Priporočam tudi svojo veliko zalogo vseh moških potrebčin.

Edini založnik vseh sokolskih potrebčin.

Tel. Princeton 2402 W. SVOJ K SVOJIM!

Companija, ki je prijateljska.

Vsaka pametna oseba v Clevelandu (moški ali ženska) je prijazna nasproti East Ohio Gas Company.

ZAKAJ?

Ker pošteno ravna z ljudmi, bogate in revne enako, daje dober plin za najnižjo ceno, vselej odgovarja na plinova vprašanja.

Njeni uradniki govorijo več jezikov in vselej radi postrežejo občinstvu.

The East Ohio Gas Co.

1447 E. 6th St.

Notre Dame de Paris.

Roman iz 15. stoletja po zgodovinskih zapiskih.

FRANCOSKO SPISAL VICTOR HUGO.

ZA "CLEVELANDSKO AMERIKO" PRIREDIL L. J. P.

"Kaj vruga neki misli," reče Gringoire sam sebi. "Nemogoče je, da bi jo strop tako zanimal."

"Gospodična," reče, ko dvigne svoj glas. Ona se pa ne zmeni zanj. "Gospodična Esmeralda!" ponavlja vedno bolj glasno, toda duh deklice je bil drugje, in Peter ni bil v stanu, da bi ga priklical. K sreči pa mu pride na pomoč gozda, ki začne vleči za krilo svoje gospodarice.

"Kaj pa hočeš, Djali?" vpraša ciganca, kakor človek, ki je bil pravkar vzbujen iz zdravega spanja.

"Lačna je," reče Gringoire, ves vesel, ker je dobil priliko za govor.

In Esmeralda pa začne drobiti kruh, katerega srebrlje kocičica iz njene roke. Gringoire pa ne pusti, da bi deklica se zopet kam zamislila, pač pa hitro vpraša:

"Torej me nečete za svojega moža?"

Deklica ga gleda nekaj trenutkov potem pa reče: "Ne."

"Za ljubčka?" vpraša Gringoire.

Ona namrdne ustnice in zopet reče: "Ne."

"Za prijatelja?" nadaljuje Gringoire.

Zopet ga deklica trdo v oči pogleda. "Mogoče," reče, ko se je trenutek obotavljala.

Ta "mogoče" je dal Petru precej upanja. "Ali veš kaj je prijateljstvo?" vpraša.

"Da," odvrne ciganca, "prijateljstvo je živeti kot brat in sestra, dve duši ki se združujeta, ne da bi se združile, kakor dva prsta na eni in isti roki."

"In ljubezen?"

"Ah, ljubezen!" reče deklica, njen glas se tresne, njeno oko se sveti. "Dve stvari pa vendar ena sama — ljubezen, to so sama nebesa."

In ko je cestna plesalka izgovarjala te besede, se je zdela odeta z lepoto, ki je mogočno zadela Gringoirea. Lahen smehljaj se igra na njenih čistih in rožastih ustnicah. Njene jasne in čiste obrvi se za trenutek potemnjijo, pa zopet zablesnejo.

Gringoire pa nadaljuje: "Kaj pa mora človek biti, da bi bila ti zadovoljna z njim?"

"Mož."

"Kaj sem pa jaz?"

"Mož ima čelado na glavi, moč v rokah in zlate ostroge na nogah."

"Torej," nadaljuje Gringoire, "brez konja ne more biti nihče mož. Ali ljubiš katerega?"

"Mogoče kmalu?"

"Zakaj ti pa pravijo Esmeralda?"

"Ne vem."

Po teh besedah pa izvleče deklica iz za nedrjem majhno svitnato vrečico, iz katere prinese na dan okrogel zelenkast emerald. "Mogoče sem po tem kamnu dobila svoje ime," reče.

"In kdo je bil tvoj oče?"

"Ne vem."

"Tvoja mati?"

"Ne vem."

"Ali si rojena na Francoskem?"

"Ne, sem sem prišla kot mala deklica."

"Koliko časa pa si v Parizu?"

"Eno leto."

"In zakaj nimaš mene rada kot svojega moža?"

"Saj še ne vem, kako ti je ime."

"Moje ime je Peter Gringoire."

"Mnogo boljnih imen je na svetu."

"Kako neprijazna si. No, ker si mi ti vse povedala, hočem pa še jaz razodeti svojo zgodovino: Torej meni je ime Peter Gringoire. Moj oče je bil notar v Genovi. Burgundci so ga obesili, mojo mater so pa umorili Picardi, ko so Pariz oblegali, dvajset let nazaj. Torej sem bil že pri šestih letih otrok, ki ni imela ničesar dru-

zega kot cestni tlak. Sam ne vem, kako sem vzrastel med šestim in šestnajstim letom. Turpasem mi je dala kaka žena jabolko, kak pek mi je ponudil skorjo kruha, ponoči sem se pa straži vrgel pod noge, da so me zaprli, in tako sem dobil prenočišče. Ko sem bil star šestnajst let, sem pa začel misliti, da se moram posvetiti kakemu poklicu. Postal sem vojak, pa nisem bil dovolj hraber. Postal sem menih, pa nisem bil dovolj pobožen, pa fudi piti nisem mogel preveč. Ves obupan sem se oprjel nizarskega posla, pa zopet nisem bil dovolj močan. In nekega dne sem se prepričal, da sploh nisem za nobeno rabo, torej sem postal pesnik. Ta poklic je bil boljši kot tatinski. Nekega dne sem pa imel srečo, da sem se srečal z donom Klavdijem Frolo, ki je častit arhiepiskop v cerkvi Notre Dame. Ta me je vzel k sebi, in njemu sem se moral zahvaliti, da sem danes učen mož. Spisal sem knjigo, ki šteje šeststo strani in odkloval sem se tudi v drugih stvarih. Ker sem nekak topničarski mizar, sem lahko tudi pomagal pri izdelavi bombe, ki se je pa razletela in ubila štiriindvajset ljudi. Torej vidiš, da nisem slab človek. Popolnoma lahko razpolagaš z menoj. Mogoče je znanje in učenost, vse je tebi posvečeno."

Gringoire preneha, da vidi, kakšen učinek so naredile njegove besede. Ona pa gleda v tla.

"Febus," reče konečno, in ko se obrne proti Gringoireu, še pristavi: "Febus, kaj pa to pomeni?"

Gringoire je uporabil to priliko, da pokaže svojo učenost. "Latinska beseda je," reče, "in pomeni sonce."

"Solnce!" vzlikne ona.

"To je ime nekega lepega strelca, ki je bil bog," pristavi Gringoire.

"Bog!" zakliče Esmeralda, in njen glas je bil nekaj vzvišenega.

V tem trenutku pa pade cigankina zapestnica na tla. Gringoire se takoj priklone, da jo pobere. Ko pa zopet vstane, sta zginita deklica in koza. Le ropotanje s ključavnico še sliši nekje zunaj.

"No, posteljo mi je vendar pustila," reče Gringoire. "No, pravi prijeto sicer ni tukaj, toda kaj mi pomaga godnanje. Na vsak način je pa to čudna poročna noč."

NOTRE DAME.

Cerkev Notre Dame v Parizu je brez dvoma veličastno poslopje. Pa kljub kratosti mora človek zgrazati radi številnih razpok in poškodovanih prostorov na cerkvi, ki so nastali od časa do časa. Seveda, čas gloje neprestano, vendar čas ne povzroči toliko škode kot človek. In če bi preiskovali zgodovino te cerkve, bi prišli do zaključka, da je človek v svoji zlobnosti in neumnosti naredil več škode kot pa zob časa. Preveč bi pa bilo opisovati neizmerno krasoto te cerkve, krasno stavbo in vzvišenost človeške misli, kadar ogleduje to božje svetišče. Stolejta in stolejta stoji, videla je zgodovino narodov pred seboj. Vsako stoletje je imelo svoje mojstre arhitekte, in priznati se mora, da so imeli srednjeveški mojstri veliko več in boljlega okusa pri zgradbi kot novodobni umetniki, ki so na cerkvi že marsikaj pokvarili.

Raz stolpa te veličastne zgradbe se nudi človeku razgled, kakor jih dobi malo na svetu. Pred teboj se razirinja Pariz, okolica daleč po deželi seže pogled. Zamislíš se v zgodovino, vsa krasna pa tudi krasava preteklost Francoske sto-

ČETRTO KNJIGA.

Prvo poglavje.

Najdenček.

Šestnajst let prej, predno se je pričela naša povest, bilo je nekega lepega jutra nedelje, ki se imenuje v cerkvenem koledarju Kvasimodo, so dobili na leseni postelji v cerkvi Notre Dame najdenčka. Ta postelj je stala pred velikim kipom sv. Kristofa. Ljudje, so imeli navado, da so sem nosili otroke, katerih so se hoteli znebiti. Kdorkoli je hotel, je potem najdenca nesel domov. Pred posteljo pa je bil bakrenast nabiralnik, kamor so ljudje pomagali miloščno.

Ziva stvarica, ki se je nahajala omenjene nedelje na postelji leta 1467 je bila tako čudna in zanimiva, da se je kmalu nabrala velika gruča ljudi okoli. Največ je bilo seveda starih žensk. Nekoliko vstran stoji štiri ženske, ki se zdijo, da so redovnice. Vse nosijo namreč sive obleke. Najbrž jim je njih prednica dovolila, da so šle v cerkev k molitvi. In zgodovini se imamo zahvaliti, da nam je zapisala imena teh pobožnih žensk. Ena je bila Neza, druga Ivana, tretja Henrieta in četrta Violeta. Te štiri ženske so bile torej v živahnem pogovoru med seboj.

"Kaj je to, sestra?" reče Neza, ko gleda z vsem zanimanjem majhno stvarico, ki kriči in se zvija na leseni postelji.

"Kam bo svet prišel?" reče Ivana, "če delajo na ta način z otroci?"

"Jaz sicer ne vem mnogo o otrocih," reče Neza, "vendar to pa vem, da je greh gledati tako stvar."

"To ni otrok, Neza, — to je pokvarjena opica," pravi Violeta.

"Ta najdenec je res pravi žudež," pristavi Ivana.

"Kriči dovolj, da oglušiti vsakega pevca."

"Jaz kar ne morem drugače misliti," pravi Ivana, "da je ta stvar robust, nekaj med Judom in zverjo, nekaj, no, nekaj kar ni kristijansko, in kar bi moralo biti potopljeno all zažgano."

"Upam, da se nihče ne zglesi za takega najdenca."

"Sveti Bog," zakliče Neza, "kako se mi smilijo uboge dojkice, ki morajo pustiti takega otroka k prsom. Raje bi dojila vampirja kot tega najdenca."

"Uboga Neza, kako si priprosta," reče Ivana, "ali ne vidiš, da je ta stvarica že štiri leta stara, in da bi bolj potrebovala kos mesa kot tvojih prs?"

In v resnici, ta "majhna pošast", kateri ne moremo dati drugega imena, ni bila novorojenec. Bila je to majhna masa brez forme, zavita v vrečo; samo glava se je kazala. In ta glava je bila tako čudno ustvarjena, da je bila res grda. Ničesar ni bilo na njej kot gozd rudečih las, eno oko, usta in zobje. Oko je jokalo, usta so kričala, in zobje so jasno kazali, da hočejo nekaj ugrizniti.

Neka žena, ki je bila vsa zavita v svilu in je držala za roko lepo, bogato oblečeno šestletno deklico, se približa postelji. Nekaj časa stoji in opazuje živo stvar, potem pa reče: "Mislila sem, da na to postelji polagajo samo najdence." In po teh besedah spusti v nabiralnik srebrn florentin.

Trenutek pozneje pride bližje kraljevi protonotar s svojo ženo.

"Najdenec," zakliče, "tega so gotovo dobili na bregovih Flegetona."

"Samo eno oko ima," pristavi njegova žena, "preko drugega pa raste bradavica."

"To ni bradavica," popravlja notar, "pač pa jajce, v katerem je ravno taka pošast kot jo vidimo pred seboj, in še

eno drugo malo jajce, v katerem tiči tretji hudci."

"Lala, kako pa veš ti to?" vpraša protonotarja njegova žena.

"Jaz vem, odvrne protonotar."

Nekaj trenutkov že je opazoval mlad duhoven množico pred otrokom. Bil je trde postave z velikimi obrvi in strašnim pogledom. Sedaj pride bližje, prežene množico in stegne roko proti najdencu.

"Jaz adoptiram tega otroka," reče.

In po teh besedah zavije duhoven otroka v svojo suknjo ter odide z njim. Ljudje pa gledajo za njim v strahu, dokler ne zgine pri zadnjih cerkvenih vratih.

Drugo poglavje

Klavdij Frolo.

Klavdij Frolo v resnici ni bil navadna oseba. Prihajal je iz družine, ki se je tedaj imenovala "veliko meščanstvo" ali pa "mali plemenitaši". Klavdij Frolo je bil eden izmed onih stoenaštiridesetih gospodov, ki so si prilastovali pravico nad Parizom in predmestji.

Klavdij Frolo je bil že v svoji mladosti odločen od svojih starišev za duhovna. Učili so ga brati latinsko, obračati pogled proti tlom in tiho govoriti. Ko je bil še fant, je že šel v veliko šolo, kjer se je naučil potrebnih znanstev.

V ostalem je pa bil resen, neotesan dečko, ki je študiral pridno in se učil hitro. Kadar je imel odpočitek, je malo kričal ter je bil svojim součencem sploh malo znan. V šolah pa je bil vedno prvi, in učeni gospodje, ki so učili in univerzi, so ga vedno postavljali za vzgled drugim.

Ko se je pričel teologije, je pričel študirati civilno pravo, in ko se je tudi v tem temeljito izučil, se je posvetil zdravilstvu in umetnostim. Dobil je vse naslove učenih doktorjev, znal je latinsko, grško in judovsko. Imel je mrzlico, da za zna vse, da preštudira vse; on je imel eno samo misel, da se uči.

Dalje prihodnjic.

DOBRO DELO

PO NIZKIH CENAH, TO JE NAŠ NAMEN!

ČISTIMO:

Moške obleke	\$1.00
po	
Moške suknje	\$1.00
po	
Moške blace	— .50
po	
Ženske obleke	\$1.25
po	
Ženske suknje	\$1.00
po	
Ženske kikle	50-75c
po	

DELO JE GARANTIRANO PRVE VRSTE.

Ota telefon: EAST 3628 L CENT. 6646 K

Pridemo ikat in pripeljemo na dom.

IZDELUJEMO NOVE OBLEKE PO PRAVIH CENAH.

F. H. MERVAR,

1326 EAST 86th ST.

Društveni oglasi.

Slov. žensko podp. društvo Sokol, št. 62. S. D. P. Z. ima svoje redne mesečne seje vsak prvi turek v mesecu v Setnikarjevih prostorih ob 8. uri zv. Starostka Zofija Birk, 6029 Glass ave. tajnica Mary Smock 1564 E. 41 St. blagajnica Mary Poznik 1259 E. 59 St. 1. avg. 13.

Slovensko Narodno Pevsko Podp. društvo "Edinost" ima svoje redne seje vsako drugo nedeljo v mesecu v Bradello Hall vogal 31. ceste in

St. Clair Ave. in pevake vaje vsak turek in petek.

Podpredsednik Fr. Vihtelič, podpredsednik A. Znidaršič, blagajnik F. Pavlič, I. tajnik Frank Makše 4229 St. Clair ave. Vsa pojasnila daje prvi tajnik. 15. avg. 13.

Slov. Lovsko Podp. društvo ima svoje redne seje vsako drugo nedeljo v mesecu in sicer ob 2. uri popoldne v John Grdinovi dvorani. V društvo se sprejemajo člani od 16 do 45 let. Vstopnina po starosti Rolniška podpora znaša \$5.00 na teden. Predsednik Jos. Rus, 1306 E. 55 St.; tajnik Jakob Požun, 1164 E. 61 St. 1. jan. 13.

Društvo sv. Janeza Krstnika, št. 37. I.S.K.J. Predsednik Fr. Milavec, 1031 E. 61 St.; tajnik Iv. Avsec 3858 St. Clair ave.; blag. Anton Prijatelj, 4015 St. Clair ave. zastopnik, Louis Lah 1033 E. 62 St. Društvo plačuje lepo tedensko bolniško podporo in je eno najmočnejših društev. Seje se vrše vsako tretjo nedeljo v mesecu v John Grdinovi dvorani, 6021 St. Clair ave. Dr. zdravnik J. M. Seliškar, 1127 St. Clair ave. 1 apr 12

Društvo "Sava" št. 87. S. S. P. Z. ima svoje redne seje vsako tretjo nedeljo v mesecu pri John Grdini, 6021 St. Clair ave. Predsednik Anton Lekan 6307 Bonna ave.; tajnik A. Naglič, 991 E. 79 St. blagajnik Tom Jereb, 1268 E. 55 St. — V društvo se sprejemajo rojaki od 16 leta do 55. Torej imajo rojaki, ki so preporočili 45. leto, lepo priliko, stopiti v društvo, ki daje \$8.00 na teden bolniške podpore in \$500.00 smrtnine. 1. febr. 13.

K. K. podp. dr. Srca Jezusa ima svoje redne seje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 1. uri popoldne v Knausovi dvorani. Uradniki za leto 1912 so: John Pékoli, preds. 6011 Bonna ave. Jernej Kraševac, podpredsed. Math Oblak, tajnik 1761 E. 41 St.; J. Brus rač. taj.; John Levstek blagajnik; F. Levstek in F. Komidar odbornika. Maršal A. Skulj. Društveni zdravnik F. J. Schmoltd, 532 Superior ave. Uradne ure od —8 zvečer. 30. dec. 11.

K. Ž. P. dr. Srca Marijinega (staro), ima redne mesečne seje vsak drugi četrtek v mesecu ob pol 8. zvečer v mali Knausovi dvorani. Vstopnina od 17 do 30 leta \$1.50; od 30 do 45 leta \$1.75. Mesečnina je 40c in bolniška podpora po \$5.00 na teden. Kateri želi pristopiti mora biti vpisana en mesec prej pod društveni sestri. Predsednica Ana Štepec, 1204 E. 40 St.; I. tajnica Ivanka Pelan, 6131 St. Clair ave.; rač. tajnica Helena Mali; blagajničarka Ana Povž, 4426 Hamilton ave. 19. marc 12.

Sam. pod. dr. "Zužemberg" ima redne seje vsako zadnjo nedeljo v mesecu v Brateljnovi dvorani, vogal 31. ceste in St. Clair ave. Kdor hoče k društvu pristopiti, naj se obrne na Roman Maver, predsednik, 1562 E. 43rd St. Leopold Koren, 3956 St. Clair ave., tajnik, ali Jos. Fabijan, 1722 E. 43rd St. Društveni zdravnik je Dr. Silberman, E. 40th in St. Clair ave. 25jul12.

Društvo "Delavec" št. 51. S. D. P. Z. ima redne seje vsako zadnjo nedeljo v mesecu, ob 2 pop. na 6006 St. Clair ave. Društveni uradniki: Jos. Zele, 6108 St. Clair ave. predsednik, Primož Kogoj, 6006 St. Clair ave. tajnik. John Svete, 6120 St. Clair ave. blagajnik. Dru-

štveni zdravnik za pristop je dr. White. V društvo se sprejemajo Slovenci od 16 do 55. leta. Za \$1.25 na mesec se zavaruje za \$7.00 bolniške podpore in \$500 smrtnine. Za nadaljna pojasnila se obrnite na društveni odbor. 15 marc 13.

Dr. sv. Vida, št. 25. K.S.K.J. ima svoje redne mesečne seje prvo nedeljo v mesecu in Knausovi dvorani. Preds. Mike Setnikar, 6131 St. Clair ave. I. taj. Jos. Russ, 1306 E. 55 St. društ. zdravnik J. Sliškar, 6127 St. Clair ave. Jer. Knaus, zastopnik, 6129 St. Clair. Člani se sprejmejo od 16 do 45 leta. Usmrtnina \$500 ali \$1000, in \$6 bolniške podpore na teden. Novovpisani član mora prinesiti zdravniške liste I. tajniku pred sejo, nakar se pošljejo vrhovnemu zdravniku; če ga ta potrdi, društvo pri prihodnji seji glasuje o njegovem sprejetju. Isto velja za članice. Rojaki se vabijo k obilnem pristopu. 1. avg. 12

Dr. Slovenija ima svoje redne seje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne v prostorih na 3044 St. Clair ave.

Kdor želi lahko pristopi brez da bi bil pred mesecem dnij vpisan, vstopnina od 17 do 25. leta prosta, od 25 do 30 let ustopenina \$1.00. Bolniška podpora je \$6.00 na teden, vprašaj pri predsedniku F. Špelko, 3504 St. Clair ave. ali Frank Russ, tajnik 6104 St. Clair ave. Za nove brate kateri pristopajo je zdravnik Dr. Jakob Silberman na 3957 St. Clair ave. 31. dec. 11.

Sl. ml. pod. dr. Žal. Matere Božje ima redne mesečne seje vsako trejo nedeljo v mesecu v Knausovi dvorani ob 2. uri pop. in redne vaje vsak ponedeljek v mesecu ob sedmih zvečer v veliki Knausovi dvorani. — Predsednik Jak. Zele 1253 E. 60 St.; tajnik Jos. Glavič, 1126 E. 61 St.; blagajnik Matija Glavič, 6131 St. Clair ave., načelnik F. H. Mrvar 1336 E. 55 St. Društvo sprejema osebe od 16 do 30 leta, in plačuje \$6.00 bolniške podpore. Udnina znaša 50c na mesec. 1. avg. 12.

Dr. sv. Franciška, št. 66. K. S.K.J. ima svoje redne seje vsako drugo nedeljo v mesecu na 2695 E. 79th St. Predsednik, Egidij Vrhovc 2562 E. 79. cesta, prvi tajnik, Josip Perko, 6914 Grand Ave., zastopnik Anton Šušteršič, 1618 Otter ave. Rojaki se vabijo k obilnem pristopu. 11 marc 11

Tel. in pod. dr. Slov. Sokol, ustanov. 3. jun. 1897 ima svoje redne mesečne seje vsako 3. nedeljo v mesecu na 6131 St. Clair ave ob 2. uri pop. s. č. Starosta Jos. Kalan 6101 St. Clair ave.; tajnik Fr. Hudovernik 1243 E. 60 St.; blagajnik Ivan Pekolj, 6011 Bonna ave.; dr. zdravnik J. M. Seliškar 6127 St. Clair ave. — Tel. učitelj Iv. Levlar. Telovadne vaje se vrše vsak 1. in 3ji turek v mesecu in vsak petek, za naraščaj od 7. do 10. zv. s. č. za telovadce od 8 do 10. zv. s. č. na 6131 St. Clair ave. 1. jan. 13.

K. S. K. pod. dr. sv. Alojzija v Newburgu ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu v Mike Plutovi dvorani na 3611—81 St.

Predsednik John Lekan 3559 E. 80 St. S. E., tajnik Josip Trček 3596 E. 78th St. S. E. blagajnik Anton Fortuna 1593 E. 81 St. S. E. 1. jan. 13.

Mlad. pod. dr. sv. Antona Padovanskega v Newburgu ima svoje redne mesečne seje vsako 4. nedeljo ob 2. pop. v M. Plutovi dvorani na 3611 E. 81st St.

Predsednik Jos. Lekan 3556 E. 80 St.; tajnik Dom. Blatnik 3538 E. 82 St.; blagajnik Fr. Plut 3611 E. 81 St.; Načelnik Louis Gliha 3572 E. 82 St. 1. jan. 12

Slov. K. Vit. dr. sv. Alojzija, ima svoje redne mesečne seje vsako 4. nedeljo pop. ob 2. uri in redne vaje vsaki 2. in četrti turek ob 8. uri zv. v Knausovi dvorani. Predsednik John Gornik, 6105 St. Clair.

podpred. Frank Gornik, blag. Jak. Mauser; I. tajnik Frank Makše, 4034 St. Clair Avenue. Društveni zdravnik J. M. Seliškar. Vsa pojasnila daje prvi tajnik. 1. jan. 13.

K. S. P. dr. sv. Barbare, št. 6. spadajoče k gl. post. v Forest City, ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu in sicer ob 10. dop. V Grdinovi dvorani. V društvo se sprejemajo člani od 16 do 45 l. Vstopnina je po starosti. Bolniške podpore se plača \$7. na teden in takoj po vstopu. Predsednik M. Colarič 1188 E. 61 St.; tajnik J. Widervol 6127 St. Clair ave.; blagaj. M. Vintar, 1141 E. 60 St. Pojasnila dajeta predsednik in tajnik 1. jul. 12

Slovenska Narodna Čitalnica ima svoje redne seje vsak prvi četrtek v mesecu ob 8. zvečer v čitalniških prostorih na 1157 E. 61st St. Knjige se izposojujejo vsako nedeljo od 7 do 11 ure dop. in vsak četrtek od 7 do 9 zveč. Vsa pojasnila dajejo: perdsednik Peter Pikič, 6305 Glass ave.; I. tajnik Ig. Smuk, 6312 Carl avenue. Blagajnik Jakob Požun, 1164 E. 61 St. 1. jan. 13

Samostojno Pevsko in podp. dr. Vrh Planin, ima svoje redne seje vsako prvo nedeljo v mesecu in pevске vaje vsak turek in petek zvečer ob 8. uri. Predsed. Maks Temistokle, 672 E. 152 St.; podpredsednik F. Grdadolnik 5706 Waterloo Rd. tajnik Carl Lampe 15809 Waterloo Rd.; blagajnik Martin Janežič 5706 Waterloo Road. 1. april 12.

Ciril Metodova Podružnica, št. 24, ustanovljena 25. februarja, 1910 v pomoč onim slovenskim otrokom, katerim grozi nevarnost, da postanejo Nemci ali pa Italijani, ker ne morejo priti v slovenske šole. Letni prispevek za člane je 50c. Seje so vsako drugo nedeljo v mesecu ob 9. uri dopoldne v Knausovi dvorani. — Predsednik, L. J. Pirč, 6119 St. Clair ave.; tajnik John Vidervol, 6127 St. Clair ave. Mike Setnikar, 6131 St. Clair ave. blagajnik 4. avg. 11.

Narodna dobrodelna Družba v pomoč slovenski mladini, šolskim otrokom in siromakom v Clevelandu. Skrbni za učne knjige slovenskim otrokom ter jih drugače po možnosti materialno podpira. Letni prispevek je samo 50 centov, toda posamezni darovi so dobrodošli. Predsed., L. J. Pirč, 6119 St. Clair, ave.; tajnik J. Vidervol, 6127 St. Clair ave.; Mike Setnikar, blagajnik. 6131 St. Clair ave. 4. avg. 11

Slovenski politični klub ima svoje redne seje vsaki drugi turek v mesecu v Knausovej dvorani. Odborniki so: Predsednik, Josip Jarc, 1140 Norwood ave.; podpredsed. Iv. St. Clair ave.; podpreds. Ivan Zulič, 5704 Bonna ave.; tajnik Ivan Pekolj, 6011 Bonna ave.; blagajnik Jos. Zele 6108 St. Clair ave.; zapisnikar Ivan Avsec 3858 St. Clair ave. Rojaki Slovenci se vabijo k temu klubu. Pojasnila dajejo vsi uradniki kluba. 4 avg. 11

Žensko podporno društvo "Clevelandske Slovenke", spadajoče k S. D. P. Z. v Cone-maugh, Pa. imajo svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu v prostorih g. Smrekarja na 82. cesti. Društvo daje \$7.00 bolniške podpore na teden in \$500 smrtnine, Slovenke se vabijo za pristop. Marija Polončič predsednica 8100 Union ave. Franciška Penko tajnica. 3557 E. 81 St.; Franciška Juh blagajnica, 3533 E. 82 St.

Dramatično in podp. društvo Lunder-Adamič, št. 20 S.S.P.Z. ima redne mesečne seje vsako drugo nedeljo v mesecu v veliki Knausovi dvorani dopoldne. Društvo daje \$8.00 bolniške podpore na teden in \$500 smrtnine. Reden mesečni assessment je \$1.00. Predsednik J. Marn, 6401 Bonna ave. I. tajnik Ig. Smuk, 6312 Carl Avenue blagajnik A. Bolka 1131 E. 63 St. Natančnejša poročila daje tajnik. Rojaki so vabjeni k obilnemu vstopu. Sprejemajo se tudi ženske. 1. jan. 13.